

Kali, der faaes som Biprodukt i Stearin- og Sæbefabrikkerne. Ved Undersøgelserne havde det viist sig, at dette Salt indeholdt 50 pCt. Kali, og det kunde saaledes ansees for at staa lige med „det femdobbelte koncentrerede Stassfurterfalt“, der forekommer i Sandelen hos os.

Norges Agerbrug 1876.

Vinteren 1875—76 var temmelig snebar og mindre heldig for Landmanden. Først henimod Midten af Februar fik man Skædeføre i den sydlige Del af Landet, men derpaa blev Sneen liggende længe udoover Vaaren, der var meget kold og tør. Markarbejdet kunde i den største Del af Landet ikke paabegyndes før omkring Midten af Maj, og Lerjorder vare vanstelige at bearbejde.

For sommeren bragte endel Regn, saa at Kornet kom ret pænt op, men senere indtraadte altfor tørt og varmt Vejr, og Kornet fik daarlig Fremvært. I en stor Del af Landet, navnlig de mellemste Distrikter fra Thelemarken til Østerdalen stode Agrene hyerst daarligt, saa at Udbytten baade af Halm og Kjerne, og navnlig af den første, blev meget under Middell. Hertil kom endnu langvarig Regn under Indhøstningen, saa at meget Korn spirede, selv hvor det var godt opsat paa Stør. Paa enkelte Ejendomme var Kornet saa kort i Halmen, at man ikke kunde saa det ordentlig høstet paa almindelig Maade, men delvis endog maatte gribe til at rykke det op med Hænderne, paa samme Maade som man høster Hør. Navnlig gav Baarsæden et slet Udbytte. Rugen havde tilbels lidt af Isbrand, men paa de Ejendomme, hvor den havde overstaaet Vinteren godt, gav den i det Hele en nogenlunde tilfredsstillende Afkastning.

Græsset kom sent i Vært og tegnede allerede fra Vaaren af daarlig. Det blev hyderligere kuet af det tørre Vejr ved Midfommertid og gav et meget lidet Udbytte. I Haab om at det skulde vore mere til opsatte man i Regelen længe med at staa, og der blev liden eller ingen Efterflæt selv paa kraftige Enge. Høets Indhøstning var i det Hele begunstiget af godt Vejr, og dets Kvalitet blev udmærket.

Kartoflerne gave gennemgaaende et tarveligt Udbytte. De

kom sent i Bægt og bleve mangesteds ikke fuldt udviklede, men de vare frie for Sygdom og holdt sig godt i Kjelberne. Andre Rodfrugter udviklede sig stærkt under Reguperioden i Efterommeren og gavede et bedre Udbytte, end man skulde have ventet, men dog næppe et Middelaars Afkastning.

I enkelte Egne af Landet vare dog Vejrforholdene gunstigere og Udbyttet af Landbruget bedre. Dette var saaledes Tilfældet langs Vestkysten og i det Nordenfjeldske, hvor Afkastningen baade af Korn, Hø og Kartofler var som i et Middelaar, men i disse Egne er Landbruget af forholdsvis mindre Betydning. I det Hele taget har Landet havt et daarligt Aar, og i enkelte Distrikter har der været ligesom Misvæxt, navnlig paa tør og mindre velbrugt Land.

Det var fornemmelig det ringe Udbytte af Hø og Halm, som var føleligt. Da de tvende foregaaende Aar heller ikke vare rige Foderaar havde man faa Beholdninger af gammelt Hø eller Halm, og mangen Landmand gif derfor Vinteren indøde med dyb Bekyrring for hvorledes han skulde fodre sin Besætning. Heldigvis blev Esteraaret meget mildt, og Kreaturerne kunde holdes ude flere Uger længere end sædvanligt, mangesteds indtil Begyndelsen af November. Overalt, hvor dertil var Anledning, indhøstede man Løv, ligesom Kartoffeltop, Turnipsblade, o. lign. bleve samlet med Omhu. Fra Udlandet blev der indført endel Hø, men Indførelsen blev dog ikke af det Omfang, som man kunde have ventet, thi det viste sig, at meget af det fremmede Hø var daarligt og langtfra kunde maale sig med indenlandsk i Næringsværdi.

Besætningerne bleve noget formindskede ved Nedslagning, men det synes dog, som om man nødig greb til et saa radikalt Middel, idet Priserne paa Kjød og Levetvæg ikke have været ualmindelig lave. De fleste Landmænd forsøgte at overfodre sine almindelige Besætninger. I mange af de Egne, hvor Fodermangelen var størst, blev dette ikke muligt uden ved at gribe til Fodersurrogater, som ellers ikke anvendes, og som vistnok virkede mindre heldig paa Dyrenes Sundhedstilstand; der brugtes saaledes paa nogle Ejendomme Granbær, Sagflis, ja endog Hestegjødsel for at spare Hø og Halm. Men det som navnlig hjalp Landmanden til at komme nogenlunde gennem Vinteren var den lette Afgang, som han nu har til at skaffe sig Kraftfoder af alle Slags. Et saa knapt Foderaar som det forløbne vilde for blot faa Aar siden, da Agangen til at faa kjøbt Kraftfoder ikke var saa let, havt til Følge en langt betydeligere Nedslagning og udøvet en ganske anden indgribende Virkning paa det hele Jordbrug; men

det er en Selsfølge, at det alligevel blev slemt for Mange, og at Udbytten af Kreaturerne blev meget knapt i Vinterens Løb. I Byerne var Mælkeprisen som Følge deraf høj, og i Christiania betaltes f. Ex. nyfilet Mælk med 6 à 7 $\frac{1}{2}$ pr. Pot, medens godt Hø kostede ca. 5 Spd. og Halm 3 Spd. pr. Skippund.

I det Hele taget har Landmanden faaet nogen Erstatning for Aarets ringe Aftastning ved tilfredsstillende Priser paa alle Produkter.

Paa Arbejdskraft har der i det forløbne Aar ikke været nogen Mangel. De talrige nye Jernbaner, som nu ere under Anlæg rundt om i Landet, kræve vistnok en betydelig Arbejds-kraft, men i Skovdrift og Trælasthandel har Aaret ikke bragt meget Liv, saa at der har været rigelig Tilgang af Folk, som ellers sysselsættes dermed. Arbejdsprisen er i det Hele lidt lavere end for et Par Aar siden, medens Lønnen for faste Tjenestefolk ikke synes at være faldet synderlig.

Det var paatænkt, at der i det forløbne Efteraar skulde været afholdt et almindeligt norsk Landbrugsmøde i Christiania. Fra flere Kanter blev der imidlertid rejst stærke Indvendinger mod mange Enkeltheder ved det i den Anledning udkastede Program, og navnlig udhævede man det uheldige i at holde en saadan Udstilling sent om Høsten, da man kan vente ustadigt Vejr. For at søge Sagen ordnet paa en bedre Maade blev derfor Mødet opsat til iaar, men det er ikke lykkedes at faa det henlagt til en heldigere Aarstid, det skal afholdes i Begyndelsen af Oktober. Man raader nemlig over saa smaa Midler, at man ikke kan faa opbygget de nødvendige Staldindretninger, men maa søge at faa laant en Plads med Stalde, der tilhører Armeen, og som ikke kan blive overladt uden om Efteraaret.

Den højere Landbrugsskole paa Aas har i 1876 lidt et væsentlig Tab, idet den derværende Lærer i Landhusholdning, M. Jrgens, er afgaaet ved Døden. Det var en endnu ung Mand, der blot i en kortere Aarrække havde arbejdet for Jordbruget, men han havde allerede virket til meget Gavn og vil vistnok være vanskelig at erstatte, ligesom han vil blive meget savnet af Enhver, der var kommet i Berørelse med ham.